

BULLETIN

PRO POZOROVÁNÍ SLUNCE

Hvězdárna Valašské Meziříčí

Číslo 31

20. dubna 1992

PRACOVNÍ SETKÁNÍ AKTIVNÍCH POZOROVATELŮ SLUNCE

(Rimavská Sobota 6.- 7. listopadu 1991)

Ve dnech 6.-7.11.1991 se na Hvězdárně v Rimavské Sobotě konalo pracovní setkání aktivních pozorovatelů Slunce. Chtěli bychom poděkovat řediteli hvězdárny RNDr.P.Rapavému a všem jeho spolupracovníkům za pohostinnost a poskytnuté přístřeší.

Probíraná témata zahrnovala široké spektrum otázek pozorovací techniky, metod pozorování, zpracování a využívání dat. Pokusíme se v následujících řádcích shrnout nejdůležitější závěry, které ze setkání vyplynuly:

- 1.SEA - doporučeno sjednocení přístrojů(možnost jejich kalibrace), a geofyziky konzultace dalšího využití záznamů.
- 2.Vizuální pozorování fotosféry - doporučena změna hodnocení obrazu z 2-stupňového na 5-ti stupňové, ustoupení od klasické curyšské klasifikace na modifikovanou curyšskou klasifikaci (lépe vystihuje vývojová stadia a morfologii slunečních skvrn). Číslování skupin skvrn závisí na potřebách pozorovatele (denně, po otočce, v kalendářním roce, v cyklu,...). Při určování souřadnic se doporučuje měřit na střed vedoucí skvrny nebo výrazný a stabilní bod ve skupině. Byl kladen důraz na nutnost zakreslování fakulových polí (červeně nebo žlutě), ale jejich číslování a vyhodnocování již závisí na pozorovateli.
- 3.Program FOTOSFEREX - všechna kvalitní pozorování jsou vítána, doporučují se kumulované zasilky (např. pondělí). Zbytečné je denní zasílání kreseb ze dnů, kdy je na celém území jasno. Do archivu AsÚ ČSAV se ukládají 2-3 nejlepší snímky.

4. **Fotografování fotosféry** - problémy s fotomateriálem (málo dostupný a velmi drahý). Snímky celého slunečního disku nemají asi velký význam (některé stanice budou v této činnosti pokračovat). Značný význam mají snímky detailů sluneční fotosféry. Doporučuje se pořizovat denní série na 1-2 stanicích, ostatní příležitostně, při kampaních ...).
5. **Protuberance** - série snímků mají značný význam, ale fotomateriál je opět velmi drahý.
6. **Slunce pouhým okem** - má význam pro určování funkce viditelnosti slunečních skvrn s návazností na historická pozorování.
7. **Různé** - doporučuje se vytvoření databanky všech pozorování Slunce pro rychlou vzájemnou informovanost pozorovatelů (SIIS - sluneční interní informační služba).

POZOROVÁNÍ SLUNCE V ROCE 1991

V r. 1991 se do pozorování sluneční fotosféry zapojilo celkem 31 stanic s celkovým počtem 83 pozorovatelů. Bylo provedeno 3981 zákresů slunečních skvrn na 30 stanicích (z toho 15 v ČR, 14 v SR a 1 v SNS) a 320 snímků sluneční fotosféry (hodnoceno 1 a 2) na 6 stanicích (z toho 2 v ČR a 4 v SR). 5 stanic se zapojilo do zakreslování i fotografování fotosféry (Banská Bystrica, Ondřejov, Prešov, Rimavská Sobota a Sereď). 770 kreseb odeslalo 6 stanic v rámci služby FOTOSFEREX na AsÚ ČSAV v Ondřejově Fr. Zlochovi (na základě hlášení, zaslanych na Hvězdárnu Valašské Meziříčí) a Hvězdárna Valašské Meziříčí 125 série snímků detailů sluneční fotosféry.

Kresby sluneční fotosféry byly pořizeny v 352 dnech, tj. 96,4% celkového počtu dnů v roce, fotografované bylo v 283 dnech, tj. 77,5%.

Kresby a snímky sluneční fotosféry v roce 1991

- nebyly pořizeny v tyto dny:

	Kresby	Snímky
leden	11.	1-3,7,9,11-13,22-24
únor	13.	5,7,8,13,14,16
březen	3,4,30.	1-7,9-12,25,26
duben	-	2,7,18,19,24,26,30
květen	-	2-5,7,17,18,21
červen	-	3
červenec	-	3,13,21,26,27
srpen	-	2-5,9,20,25,28
září	-	7,9,14,15,17,18,23
říjen	12.	13,17,19,20,24,29
listopad	17,22.	2,4-9,11-14,17,19-22,24-30.
prosinec	4,18,22,23,27	1,3-7,10,12-13,18-20,22-24, 26-27,29.

Roční přehledy kreseb a snímků sluneční fotosféry v r. 1991

STANICE	Kresba	FOTOSFEREX	FOTO
Banská Bystrica, H	118	-	11
Borovany, Fr.Vaclík	19	-	-
Brodek u Př. J.Konečný	46	-	-
Hlohovec, HaP	26	-	-
Humenné, H	79	-	-
Hurbanovo, SÚAA	189	-	-
Ivaň, M.Macková	25	-	-
Kladno, Vl.Linharth	97	-	-
Kunžak, L.Schmied	266	266	-
Kysucké Nové Město, H	173	-	-
Michalovce, H	116	-	-
Nitra, L.Oravec	230	-	-
Nové Zámky, M.Hasčíková	171	-	-
Ondřejov, AsÚ ČSAV	213	-	552
Ostrava-Poruba, VŠB-BMZ	133	-	-
Plzeň, L.Honzík	88	-	-
Plzeň, M.Zibar	118	-	-
Prešov, KHaP	111	95	31
Prostějov, H	129	-	-
Rimavská Sobota, H	262	22	6
Rokycany, H	236	236	-
Rožnava, H	68	-	-
Sereď, Ing.L.Kováč	74	-	130
Sezimovo Ústí, SPK-H	32	32	-
Šternberk, P.Kolarík	205	-	-
Třinec, DK-H	119	119	-
Valašské Meziříčí, H	-	-	90
Vlašim, H	149	-	-
Žiar nad Hronom, H	125	-	-
Žilina, H	259	-	-
Krivoj Rog(SNS), J.Konečný	105	-	-

K - kresby sluneční fotosféry

FX - FOTOSFEREX - kresby sluneční fotosféry, zaslané na AsÚ ČSAV v Ondřejově Fr. Zlochovi (viz. Pozn. v protokolech, zaslaných na Hvězdárnu Valašské Meziříčí)

F - snímky sluneční fotosféry (hodnoceny pouze 1 a 2)

H V Ě Z D Á R N A   V A L A Š Š K É   M E Z I Ř Í Č Í

Detaily slunečních fotosféry v roce 1991 - série snímků skupin slunečních skvrn, pořízených na Hvězdárně Valašské Meziříčí

leden	4., 8., 14.-20., 25, 31.
únor	1.
březen	13.-15., 22.
duben	1., 6., 9., 14., 15., 22., 28., 29.
květen	6., 14., 16., 19., 20., 22.-31.
červen	1., 2., 5., 7.-16., 20.-26., 28.
červenec	1., 2., 5.-12., 14., 16.-19., 20., 23.-25., 28., 29., 31
srpen	6.-8., 11.-16., 19., 23., 24., 29.-31.
září	2.-6., 8., 10.-13., 19.-21., 25.-30.
říjen	1., 3., 4., 7., 8., 14
listopad	-
prosinec	21., 30.

Sluneční protuberance v roce 1991
- série snímků, pořízené na Hvězdárně Valašské Meziříčí

leden	14., 16., 17., 25.
únor	-
březen	-
duben	15., 26.
květen	6., 14., 19., 20., 22., 24.-30.
červen	7., 12., 20.-26., 28.
červenec	2., 5., 6., 9.-12., 18.-20., 23., 29., 31.
srpen	6.-8., 16., 19., 23., 31.
září	3., 4., 6., 8., 10., 12., 19., 20., 25.-29.
říjen	-
listopad	-
prosinec	-

V y d á v á   nepravidelně podle potřeb odborného úkolu v oboru vizuálního a fotografického sledování Slunce Hvězdárna Valašské Meziříčí, 757 01 (tel. 0651/21928)
Zpracovala: Mgr. Miroslava Hromadová
Náklad: 50 výtisků